

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»

ВГО «АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української та іноземної лінгвістики

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Факультет іноземної філології

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали IV Міжнародної
науково-практичної конференції

Рівне
2019

ББК 81.0

С91

УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ;

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет)

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 15 лютого 2019 року, Рівне. – 190, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 28.02.2019 р.).

До збірника увійшли матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

<i>Байло Ю. В.</i>	6
Антропоцентризм як провідний принцип відтворення світу свідомістю людини (на матеріалі англійських термінів військової справи)	
<i>Левчук П. Г.</i>	10
Українська мова у школах Кракова	
<i>Михальчук Н. О., Примачок Л. Л.</i>	14
Теоретико-методологічні засади становлення професійної рефлексії майбутніх фахівців	
<i>Потанчук С. С.</i>	46
Зіставний аналіз лінгвокультурних концептів у сучасному мовознавстві	

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

<i>Афанас'єва Л. В.</i>	49
Лінгвістична теорія емоцій	
<i>Бігунов Д. О.</i>	52
До питання «мовленнєві стратегії та тактики»	
<i>Гончарук Р. А.</i>	56
Expressive Syntax in der Poesie	
<i>Івашкевич Е. Е.</i>	60
To the Problem of Studying Narrative Levels of Graphic Novels	
<i>Калініченко М. М.</i>	67
Популярна гумористична література США 1800-х років	
<i>Сербіна Т. Г.</i>	72
Ирония и подтекст как формы непрямой коммуникации в газете	
<i>Щербачук Н. П.</i>	80
Співвідношення простих ускладнених речень у репліці-запитанні і репліці-відповіді	

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

<i>Антоненко Н.Є.</i>	81
English for Specific Purposes: Course Design	
<i>Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О.</i>	88
Використання відеоматеріалів у навчанні іноземної мови	
<i>Ветрова І. М.</i>	94
Нові підходи у формуванні методичних умінь учителя іноземної мови	
<i>Гнатюк Н. Є., Книш Т. В.</i>	98
Деякі аспекти формування іншомовних лексичних навичок у студентів немовних спеціальностей на сучасному етапі	
<i>Заніздра О. А.</i>	100
Використання тестування у навчанні іноземним мовам в технічному вищому навчальному закладі	
<i>Зубілевич М. І., Фінчук Г. В.</i>	102
До питання використання інноваційних технологій при вивченні англійської мови	
<i>Івашкевич Е. З., Яцюрик А. О.</i>	107
Social Intelligence of a Teacher as a Complex of Intellectual Characteristics	
<i>Мороз М. С.</i>	120
Rôle de l'enseignant. Enseignement centré sur l'apprentissage de langue et l'enseignement centré sur les besoins des apprenants dans l'éclectisme méthodologique d'aujourd'hui	
<i>Мунтян А. О., Шпак І. В.</i>	125
The Advantages of the Project Method for a Foreign Language Learning	
<i>Ніколайчук Г.І.</i>	130
Форми та методи навчання німецької мови у дошкільних закладах	
<i>Погуляєва М. С.</i>	132
Інноваційні практики вдосконалення професійної компетентності вчителів	
<i>Скубченко Д. О.</i>	135
Eine gehirngerechte Methode für das Fremdsprachenlernen	
<i>Смирнова М. Л.</i>	137
Medien als Motivationsschub für den Erwerb einer Fremdsprache	
<i>Федоришин О. П.</i>	140
Socializing Students with Disabilities in Canadian Schools	

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Білоус Т. М.	144
Effective teaching methods directed to IC formation	
Гронь Л. В., Гронь В. М.	147
Навчання монологу-роздуму студентів мовних спеціальностей вищих закладів освіти	
Забіяка І. М.	156
Проектна технологія у вивченні іноземної мови в процесі магістерської підготовки	
Ковальчук О.М.	158
Інноваційний вектор підготовки майбутніх філологів	
Макрола Дж. Ч.	162
Improving Listening Comprehension: Videos with Subtitles	
Момотюк С. І.	166
Apports des TIC (Technologies de l'information et de la communication) dans l'enseignement-apprentissage des langues en Ukraine. Place des cours en ligne et applications mobiles dans l'aquisition d'une langue étrangère	
Мосіна Ю. С.	169
Чи є недоліки у використанні інтерактивної дошки?	
Пархоменко О. Т.	172
Комп'ютерні технології та інтернет-ресурси у процесі навчання іноземних мов	
Перерва К.М.	175
The Concept of Situated Language Learning	
Федоришина В. О.	178
The Canadian Public School System	
Шевчук А. В.	184
Лексикографічна компетенція як складник мовної культури студента	
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	188

3. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка / В. И. Шаховский. – [4-е изд., испр. и доп.] – М. : ЛКИ, 2012. – 208 с.
4. Левковская К. А. Теория слова, принципы ее построения и аспекты изучения лексического материала / К. А. Левковская. – [5-е изд., стер.]. – М. : Книжный дом „ЛИБРОКОМ”, 2015. – 296 с. (Лингвистическое наследие XX века).
5. Романова Н. В. Проблема емоційної і емотивної лексики / Н. В. Романова // Науковий вісник Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2011. – № 3. (Ч. 2). – С. 174–179. – (Філологічні науки. Мовознавство).
6. Anders S. Understanding emotions / S. Anders, G. Ende, M. Junghofer, J. Kissler, D. Wildgruber. – Amsterdam, 2006. – Pp. 98–99.

*Бігунов Д.О.
м.Рівне*

ДО ПИТАННЯ «МОВЛЕННЄВІ СТРАТЕГІЇ ТА ТАКТИКИ»

Зазвичай стратегія розглядається як мистецтво керування, засноване на правильних прогнозах щодо мети, а тактика – як прийоми, способи досягнення цієї мети. Так, наприклад, стратегія відмови у виконанні прохання може реалізуватися за рахунок застосування декількох тактик: а) видати себе за некомпетентну людину; б) послатися на неможливість виконання прохання; в) відмовити без мотивування.

Цікавою є думка професора Г.К. Михальської, яка пропонує співвіднести операції спілкування з двома головними стратегіями, які утворюють протилежні полюси спілкування: стратегія близькості характеризує тенденцію до зближення, стратегія індивідуальності – тенденцію до відсторонення. До цих стратегій може примикати додаткова стратегія – відмова від вибору, коли людина дає співрозмовнику самому визначати, як складуться подальші відносини в мовленнєвій ситуації. Таким чином, автор виділяє стратегії «відсторонення», «близькості» і стратегію «надай вибір» [2, 98].

Сам термін «стратегія» бере свій початок з військової області. Говорячи про стратегію, сучасні науковці проводять паралель з грою в шахи [1]. Гра

передбачає володіння правилами. У кожній грі обов'язково є зміна ходів, учасників та безліч варіантів і стратегій ведення. Одному з гравців судилося обіграти суперника, програти йому або закінчити гру нічиєю. Подібно гравцям в шахи, мовці, використовуючи тактики, можуть досягати своїх стратегічних цілей. Якщо вони обіграють партнера, вони досягають комунікативної мети. При програвші їх очікує комунікативна невдача. Пропозиція нічиєї є частковим досягненням мети при взаємному компромісі.

Отже, стратегія в рамках мовленнєвої комунікації є усвідомлення ситуації в цілому, визначення напрямку подальшого розвитку спілкування та організації впливу в інтересах досягнення мети спілкування.

Слід наголосити, що на відміну від максимум мовленнєвого спілкування, які вимагають беззастережного виконання та діють однаково на всіх етапах комунікації, стратегії є гнучкими, локально керованими, оскільки стратегії можуть конкурувати між собою. На гнучкість стратегій впливає і те, що мовець на різних етапах визначає пріоритет тієї чи іншої мети, тобто може здійснювати корекцію мовленнєвих дій. Головна відмінність стратегічного підходу до аналізу мовленнєвого спілкування – це те, що при аналізі мовленнєвих тактик враховується комунікативний контекст, зокрема, соціальні та психологічні аспекти спілкування.

Стратегічний підхід є динамічним: він дозволяє розглядати процес комунікації з точки зору іллокуції, перлокутивних ефектів; дозволяє описувати свого роду «комунікативний менеджмент»: як мовець керує розмовою; як він відстежує результати діяльності; змінює тактики; визначає способи коригування, якщо результати комунікації його не задовольняють. Таким чином, дослідник, який використовує стратегічний підхід, аналізуючи комунікативні ходи і тактики, розглядає комунікацію з точки зору мовця.

Крім того, в процесі реалізації комунікативної стратегії повинні бути вирішені наступні завдання:

- досягнуто контакт між комунікантами;

- повернуто увагу мовленнєвого висловлювання до якого-небудь факту чи явища;
- змінено рівень інформування адресата мовленнєвого висловлювання. Тут важливо, на наш погляд, підкреслити, що мова йде не тільки про інформацію, а й про зміну установки співрозмовника, його погляду, поведінки.

Успішне вирішення головного комунікативного завдання в значній мірі обумовлено виконанням окремих завдань комунікативної стратегії.

Безумовно, застосування стратегії завжди певним чином впливає на партнера по комунікації: зміна установки співрозмовника, поглядів, в кінцевому рахунку, поведінки об'єкта комунікації. Кожна стратегія спрямована на певні аспекти психіки партнера, релевантні з точки зору переслідуваної мети: його знання, припущення, оцінки, бажання, психологічні параметри тощо.

Також варто зазначити, що якщо комунікативні стратегії намічають загальний розвиток діалогу, то тактики, в свою чергу, показують реалізацію даної стратегії на кожному етапі комунікації.

Крім того, не викликає сумнівів той факт, що в природному спілкуванні домогтися поставленої мети за допомогою одного єдиного звернення до партнера є скоріше винятком, ніж правилом. В ході розмови співрозмовники застосовують різні тактики, в той час, як динамічний характер мовленнєвих тактик забезпечує гнучкість мовленнєвої стратегії.

Наведемо кілька прикладів мовленнєвих тактик, які голландський вчений Т.А. ван Дейк вважає основними, які мовець застосовує в своїх інтересах.

Тактика узагальнення використовується, щоб показати, що несприятлива, тільки що наведена інформація не є просто випадковою, тим самим підкріплюється можлива спільна думка. Типовий вираз цієї тактики – «І так завжди».

Поступка дає можливість для умовного узагальнення навіть у разі залучення суперечливих прикладів або дозволяє продемонструвати реальну або

уявну терпимість і співчуття. Типовий вираз «Не варто узагальнювати, але ... серед них трапляються й гарні люди».

Зсув – тактика вираження стратегії позитивної самопрезентації: «Мені, взагалі-то, все одно, але інші сусіди обурюються».

Контраст – тактика, що має функцію підкреслення позитивних і негативних оцінок людей, їх дій чи властивостей (часто шляхом протиставлення «ми / вони»), і ситуацій, де простежується конфлікт інтересів: «Нам доводилося довгі роки працювати, вони ж отримують допомогу і нічого не роблять».

«Підмазування» аргументу – слабкий аргумент, який може бути легко оскаржено, але щоб цього не трапилося, супроводжується компліментом партнеру по спілкуванню «Ви, як людина розумна, не станете заперечувати, що ...» [3].

Досліджуючи тактики, необхідно підкреслити, що жодна з них не є універсальною і ефективною стосовно до всіх випадків життя. У ситуації побутового спілкування діють одні тактики, в діловій сфері – інші. Одні тактики спрямовані на контроль за увагою, інші – на демонстрацію терпимості, співчуття, на підкреслення суб'єктивної макроінформації, акцентування позитивних і негативних оцінок людей, їх дій чи властивостей для підтвердження правильності наданої інформації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Аристов С. А. Коммуникативно-когнитивная лингвистика и разговорный дискурс / С. А.Аристов, И. П. Сусов // Лингвистический вестник. – Ижевск : Изд-во УдГУ, 1999. – С. 3–15.
2. Михальская А.К. Основы риторики. Мысль и слово / А.К.Михальская.– М.: Просвещение, 1996. – 416 с.
3. Dijk T.A. van. Text and context: Explorations in the semantics and pragmatics of discourse / Teun Adrianus van Dijk. – London-N.Y.: Longman, 1977. – 261 p.